ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1957

Vyhlásené: 23.03.1957 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

19

Vyhláška ministra zdravotníctva

z 8. marca 1957

o úplnom znení zákona č. 103/1951 Zb. o jednotnej preventívnej a liečebnej starostlivosti

Podľa čl. II. zákona č. 17/1957 Zb. vyhlasuje, v prílohe úplné znenie zákona č. 103/1951 Zb. o jednotnej preventívnej a liečebnej starostlivosti, ako vyplýva z neskorších predpisov.

Plojhar v. r.

Príloha vyhlášky č. 19
1957 Zb.

Zákon

z 19. decembra 1951 č. 103 Zb.
o jednotnej preventívnej a liečebnej starostlivosti v znení vyplývajúcom z neskorších predpisov
Národné zhromaždenie Československej republiky sa uznieslo na tomto zákone:
Časť I
Organizácia a vykonávanie preventívnej a liečebnej starostlivosti
Úlohy preventívnej a liečebnej starostlivosti
§ 1
Štát poskytuje zdravotnícku starostlivosť preventívnu a liečebnú jednotne tak, aby zabezpečil plynulú, sústavnú a hodnotnú starostlivosť o človeka, zameranú prednostne na pracujúcich a na zabezpečenie zdravého rozvoja novej generácie.
§ 2
Jednotnú preventívnu a liečebnú starostlivosť plánujú, organizujú, riadia a kontrolujú Ministerstvo zdravotníctva a výkonné orgány národných výborov (ďalej len „orgány štátnej zdravotníckej správy“). Pri plnení svojich úloh sa tieto orgány v súčinnosti s dobrovoľnými organizáciami, najmä s Revolučným odborovým hnutím, opierajú o najnižšiu účasť pracujúcich, ktorým náleží aj priama kontrola nad vykonávaním preventívnej a liečebnej starostlivosti.
§ 3
Orgány štátnej zdravotníckej správy a pracovníci v zariadeniach preventívnej a liečebnej starostlivosti sú povinní sústavne zvyšovať zdravotnú úroveň ľudu a plniť všetky svoje úlohy svedomite a v súlade s poznatkami vedy pri vedomí významu starostlivosti o zdravie človeka pre neustály rozvoj výrobných síl.
§ 4
Orgány štátnej zdravotníckej správy sú oprávnené robiť všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie preventívnej a liečebnej starostlivosti; môžu najmä nariadiť:
a) povinné zdravotnícke prehliadky obyvateľstva a diagnostické skúšky,
b) povinné hlásenie určitých nemocí alebo iných skutočností významných z hľadiska zabezpečenia preventívnej a liečebnej starostlivosti,
c) vykonávanie hromadných preventívnych a liečebných opatrení, ako aj opatrení protiepidemických,
d) povinné liečenie určitých nemocí.
§ 5
„(1) Jednotná preventívna a liečebná starostlivosť zahrnuje najmä preventívnu starostlivosť, ošetrovanie v nemocnici a pri úraze, pomoc v materstve, starostlivosť o chrup, pomoc pri zmrzačení, zohyzdení a telesných chybách, pomoc pri neplodnosti a rehabilitácii. Súčasťou preventívnej a liečebnej starostlivosti je i poskytovanie liekov a liečebných a ortopedických pomôcok. V rámci preventívnej a liečebnej starostlivosti sa tiež rozhoduje o pracovnej schopnosti, pokiaľ toto rozhodovanie neprislúcha iným orgánom.
(2) Štát poskytuje preventívnu a liečebnú starostlivosť
a) bezodplatne
1. zamestnancom, osobám im naroveň postaveným a ich rodinným príslušníkom,
2. členom výrobných družstiev a ich rodinným príslušníkom,
3. dôchodcom a ich rodinným príslušníkom,
4. všetkým deťom do 1 roku v plnom rozsahu a ostatným deťom do 15. roku v rozsahu určenom osobitnými predpismi,
5. všetkým ženám, pokiaľ ide o starostlivosť poskytovanú v súvislosti s pôrodom,
6. členom jednotných roľníckych družstiev a ich rodinným príslušníkom, pokiaľ tieto družstvá uzavreli zmluvu o nemocenskom poistení, v rozsahu a za podmienok určených touto zmluvou,
7. členom jednotných roľníckych družstiev a ich rodinným príslušníkom, pokiaľ tieto družstvá neuzavreli zmluvu o nemocenskom poistení, a jednotlivo hospodáriacim roľníkom, spolupracujúcim členom ich rodín a rodinným príslušníkom, ako i pracovníkom, ktorí vykonávajú len príležitostné zamestnanie, pri pracovnom úraze (nemoci z povolania),
8. všetkým občanom, pokiaľ ide o preventívnu starostlivosť, o liečenie aktívnej tuberkulózy a pohlavných nemocí a o určité služby pri ostatných prenosných nemociach;

b) za úhradu v ostatných prípadoch; ak osoby povinné na úhradu nemôžu ju znášať bez ohrozenia vlastnej výživy alebo výživy osôb, voči ktorým majú vyživovaciu povinnosť, poskytne sa preventívna a liečebná starostlivosť na účet štátnej zdravotníckej správy.
(3) Ministerstvo zdravotníctva môže po dohode so zúčastnenými ústrednými orgánmi rozšíriť rozsah preventívnej a liečebnej starostlivosti a okruh osôb, ktorým sa táto starostlivosť poskytuje bezodplatne, ako i upraviť spôsob konania vo veciach preventívnej a liečebnej starostlivosti a určiť, kedy sa poskytuje náhrada cestovných a iných výdavkov vzniknutých pri poskytovaní tejto starostlivosti a kedy a v akej výške sa na určité služby pripláca.
§ 6
Zdravotnícke odvody
Poskytovanie základnej preventívnej a liečebnej starostlivosti je organizované podľa zdravotníckych obvodov, ktorých vymedzenie vykonávajú kompetentné výkonné orgány národných výborov podľa smerníc Ministerstva zdravotníctva.
Výkonné zariadenia
§ 7
Štát poskytuje preventívnu a liečebnú starostlivosť v územných a závodných zdravotníckych zariadeniach. Ak slúžia zdravotnícke zariadenia trvale zároveň účelom vysokoškolskej lekárskej výuky, označujú sa ako fakultné.
§ 8
Všetky zariadenia preventívnej a liečebnej starostlivosti zriaďujú a prevádzajú, pokiaľ tento zákon neustanovuje inak, orgány štátnej zdravotníckej správy.
§ 9
Závody sú povinné zo svojich prostriedkov zriaďovať a udržiavať závodné zariadenia pre preventívnu a liečebnú starostlivosť o svojich pracujúcich. Náklady na tieto zariadenia sa uhradzujú z prostriedkov závodu s výnimkou vecných nákladov na vystrojenie závodných zariadení zdravotníckymi prístrojmi a nástrojmi a na udržanie týchto prístrojov a nástrojov, na zásobenie zdravotníckymi potrebami, a osobných nákladov na pracovníkov pre zdravotnícku prevádzku, ktoré znášajú orgány štátnej zdravotníckej správy.
§ 10
Minister zdravotníctva môže po dohode s kompetentným ministrom dať socialistickým právnickým osobám súhlas na to, aby za obdobných podmienok ako závody zriaďovali a udržovali jednotlivé zariadenia preventívnej a liečebnej starostlivosti.
§ 11
„(1) Zariadenia preventívnej a liečebnej starostlivosti môžu sa v záujme prehĺbenia tejto starostlivosti alebo v záujme hospodárnejšieho zvládnutia ich úloh účelne združovať navzájom medzi sebou alebo i s inými zdravotníckymi zariadeniami."
(2) Všetky zariadenia preventívnej a liečebnej starostlivosti sú podriadené národným výborom a ich výkonným orgánom alebo vzhľadom na ich význam priamo Ministerstvu zdravotníctva.
§ 12
Osobná a vecná pomoc
(1) Ak nemožno zabezpečiť plnenie naliehavých úloh preventívnej a liečebnej starostlivosti prostriedkami na to určenými, môže okresný národný výbor alebo jeho výkonný orgán uložiť nutnú osobnú a vecnú pomoc, najmä pre zabezpečenie dopravy a spojenia. Ak je však ohrozený život, je povinný poskytnúť potrebnú pomoc každý i bez vyzvania okresného národného výboru alebo jeho výkonného orgánu.
(2) Náhradu za stratu na odmene za prácu a za skutočnú škodu na veciach, ktoré vznikli plnením povinnosti podľa odseku 1, poskytne kompetentný výkonný orgán okresného národného výboru.
Časť II
„Kúpeľná starostlivosť
§ 13
Osobám, ktorých zdravotný stav to vyžaduje, môže sa poskytnúť preventívna a liečebná starostlivosť, pri ktorej sa využívajú predovšetkým miestne prírodné liečivé zdroje alebo priaznivé klimatické podmienky (kúpeľná starostlivosť).
§ 14
(1) Náklady kúpeľnej starostlivosti za osoby, ktorým sa poskytne táto starostlivosť bezodplatne, uhradzujú kúpeľným zariadeniam orgány, na účet ktorých sa má kúpeľná starostlivosť poskytovať, pokiaľ osobitné predpisy neustanovujú inak. Ostatným osobám sa poskytuje kúpeľná starostlivosť za úhradu na ich vlastný účet; ak osoby povinné na úhradu nemôžu ju znášať bez ohrozenia

vlastnej výživy alebo výživy osôb, voči ktorým majú vyživovaciu povinnosť, uhradí náklady kúpeľnej starostlivosti štátna zdravotnícka správa.
(2) Kúpeľná starostlivosť sa vykonáva výhradne v kúpeľných zariadeniach štátnej zdravotníckej správy, ktoré určí a ktorých správu a prevádzku upraví minister zdravotníctva.
§ 15
Ministerstvo zdravotníctva určí po dohode so zúčastnenými ústrednými orgánmi podmienky a spôsob poskytovania kúpeľnej starostlivosti; môže tiež určiť, kedy sa aj mimo prípadov uvedených v § 14 poskytuje kúpeľná starostlivosť bezodplatne a na čí účet."
Časť III
Vykonávacie, prechodné a záverečné ustanovenia
§ 16
(1) Minister zdravotníctva sa splnomocňuje, aby vydával podrobné predpisy na vykonanie časti I, najmä aby
1. podrobne upravil poskytovanie preventívnej a liečebnej starostlivosti a vykonávanie posudkovej služby, a to pokiaľ ide o zamestnancov, po dohode s Ústrednou radou odborov,
2. určil po dohode s ministrom predsedom Štátneho úradu plánovacieho a ministrom financií spôsob a výšku úhrady za starostlivosť poskytovanú podľa ustanovenia § 5 ods. 2,
3. vydal po dohode s Ústrednou radou odborov podrobné predpisy o poskytovaní základnej preventívnej a liečebnej starostlivosti v zdravotníckych obvodoch,
4. vydal podrobné predpisy o úlohách jednotlivých druhov zariadení, o ich vnútornom členení a ich prevádzke,
5. vydal po dohode s ministrom vnútra podrobné predpisy o správe jednotlivých zariadení a ich účelnom združovaní,
6. určil normy osobného a vecného vystrojenia a spotrebné normy v zariadeniach,
7. určil po dohode s Ústrednou radou odborov, ktoré zariadenia sú závody povinné zriaďovať a udržiavať podľa svojho druhu, rozsahu a významu (normy preventívnej a liečebnej starostlivosti o pracujúcich v závodoch), a po dohode s kompetentnými ministrami bližšie určil, ako majú byť rozdelené náklady na prevádzku týchto zariadení medzi závodmi a orgánmi štátnej zdravotníckej správy,
8. vydal po dohode s ministrom financií a Ústrednou radou odborov smernice pre poskytovanie náhrad podľa § 12 ods. 2,
9. prispôsobil doterajšiu sieť zdravotníckych zariadení organizácii podľa tohto zákona.
(2) Podrobné predpisy na vykonanie časti I v odbore Ministerstva dopravy, pokiaľ ide o preventívnu a liečebnú starostlivosť na železniciach, a v odbore Ministerstva vnútra vydajú a potrebné odchýlky určia kompetentní ministri po dohode s ministrom zdravotníctva; sú oprávnení najmä určiť, že zariadenia preventívnej a liečebnej starostlivosti zriaďujú a prevádzajú orgány v odbore ich pôsobnosti.
(3) Vláda upraví nariadením podmienky a rozsah poskytovania preventívnej a liečebnej starostlivosti požívateľom dôchodkov podľa zákona č. 164/1946 Zb., o starostlivosti o vojenských a vojnových poškodencov a obete vojny a fašistickej perzekúcie, a iným osobám, na ktoré sa vzťahuje uvedený zákon.
§ 17
(1) Dňom 1. januára 1952 predchádzajú do vlastníctva štátu bez náhrady nehnuteľné i hnuteľné veci Ústrednej národnej poisťovne, ktoré slúžia alebo sú určené výhradne alebo prevažne na zdravotnícke účely, s výnimkou vecí, ktoré slúžia alebo sú určené na vykonávanie liečebnej starostlivosti.
(2) Minister zdravotníctva po dohode s Ústrednou radou odborov určí, ktorý majetok prechádza podľa ustanovenia odseku 1 do vlastníctva štátu, a určí prípadné odchýlky.
(3) Do vlastníctva štátu prechádzajú dňom 1. januára 1952 za náhradu aj nehnuteľnosti, ktoré nie sú vo vlastníctve Ústrednej národnej poisťovne, ale slúžia výhradne alebo prevažne na prevádzku ambulancií alebo zdravotníckych stredísk.
(4) Pre prevzatie majetku uvedeného v odsekoch 1 a 3 platia ustanovenia časti I zákona č. 185/1948 Zb. o zoštátnení liečebných a ošetrovacích ústavov a o organizácii štátnej ústavnej liečebnej starostlivosti.
(5) Hnuteľné veci, ktoré sú časťou majetkových podstát národných podnikov a slúžia alebo sú určené pre zdravotnícku pre zdravotnícku prevádzku závodných zariadení v rozsahu zodpovedajúcom ustanoveniu § 9, prevedie kompetentný minister do právomoci ministra zdravotníctva, ktorý o tomto majetku urobí potrebné opatrenia v odbore vlastnej pôsobnosti.
§ 18

Opatrenia urobené v zhode s ustanoveniami tohto zákona pred jeho účinnosťou platia ako opatrenia urobené na jeho vykonanie.

§ 19

(1) Zrušujú sa všetky predpisy, ktoré sa vzťahujú na veci upravené týmto zákonom, najmä

1. zákon č. 68/1870 r. z. o organizácii verejnej zdravotníckej služby a predpisy vydané podľa neho,
2. zák. čl. XIV/1876 o usporiadaní verejného zdravotníctva a predpisy vydané podľa neho,
3. zákon č. 332/1920 Zb., ktorým štát prejíma výkony zdravotno-policajné, v znení zákona č. 236/1922 Zb. a predpisy vydané podľa neho,
4. vládne nariadenie č. 279/1942 Zb. o verejnom zdravotníctve v znení v znení vládneho nariadenia č. 188/1944 Zb., a predpisy vydané podľa neho,
5. ustanovenia §§ 27 až 31 a § 59 zákona č. 164/1946 Zb.,
6. zákon č. 49/1947 Zb. o poradenskej zdravotníckej starostlivosti a predpisy vydané podľa neho,
7. ustanovenia zákona č. 99/1948 Zb. o národnom poistení v znení zákona č. 269/1949 Zb. a predpisov vydaných podľa neho, pokiaľ sa vzťahujú na veci upravené týmto zákonom,
8. ustanovenia časti II zákona č. 185/1948 Zb.,
9. vládne nariadenie č. 49/1949 Zb. o správe štátnych liečebných a ošetrovacích ústavov.

(2) Do vydania predpisov podľa tohto zákona sa postupuje primerane podľa predpisov doterajších, pokiaľ nie sú v rozpore s týmto zákonom.

§ 20

Ustanovenia tohto zákona sa nevzťahujú na preventívnu a liečebnú starostlivosť v odbore ozbrojených síl; jej odbornú úpravu podľa zásad tohto zákona vykonávajú kompetentní ministri.

§ 21

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januárom 1952;*) vykoná ho minister zdravotníctva po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

*) Zmeny vykonané zákonným opatrením predsedníctva Národného zhromaždenia č. 64/1955 Zb. o zmene a doplnení zákona č. 103/1951 Zb. o jednotnej preventívnej a liečebnej starostlivosti, nadobudli účinnosť 29. decembrom 1955 a zmeny vykonané zákonom č. 17/1957 Zb. 1. januárom 1957.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.